

فهرست مطالب

۱۱ مقدمه
۱۵ بخش اول: مفاهیم و مبانی نظری
۱۵ فصل اول: مفهوم‌شناسی سیاست‌های کلی نظام
۱۵ مبحث اول: تبیین نهادهای متناظر با سیاست‌های کلی نظام
۱۶ گفتار اول: خط‌مشی عمومی
۱۶ بند اول: ماهیت و عناصر مفهوم خط‌مشی عمومی
۱۸ بند دوم: انواع و مراحل خط‌مشی‌گذاری عمومی
۱۹ بند سوم: رابطه خط‌مشی عمومی و سیاست‌های کلی نظام
۲۰ گفتار دوم: سیاست‌گذاری عمومی
۲۱ بند اول: ماهیت و ویژگی‌های سیاست‌گذاری عمومی
۲۲ بند دوم: انواع و مراحل سیاست‌گذاری عمومی
۲۳ بند سوم: رابطه سیاست‌گذاری عمومی و مفهوم سیاست‌های کلی نظام
۲۵ مبحث دوم: تبیین مفهوم سیاست‌های کلی نظام
۲۵ گفتار اول: مفهوم لفظی سیاست‌های کلی نظام
۲۶ گفتار دوم: مفهوم اصطلاحی سیاست‌های کلی نظام
۲۶ بند اول: مفهوم سیاست‌های کلی نظام در قوانین و مقررات کشور
 الف. آسیب‌شناسی بررسی مفهوم سیاست‌های کلی نظام در قوانین و مقررات کشور
۲۶ ب. تعریف سیاست‌های کلی نظام در مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام
۲۸ ج. جایگاه حقوقی مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام
۳۲ بند دوم: مفهوم سیاست‌های کلی نظام در آرای صاحب‌نظران سیاسی و حقوقی
۳۴ الف. دیدگاه شخصیت‌های سیاسی
۳۵ ب. دیدگاه صاحب‌نظران حقوقی
۳۶ فصل دوم: ویژگی‌های سیاست‌های کلی نظام
۳۷ مبحث اول: برخورداری از جنبه عام و کلی
۳۷ مبحث دوم: لازم‌الاجرا بودن
۳۹ مبحث سوم: راهبری و جهت‌دهی به نهادهای کشور
۳۹ مبحث چهارم: قرارگرفتن در رده‌بندی هنجارهای حقوقی

۶ □ درآمدی بر ابعاد حقوقی سیاست‌های کلی نظام اداری

فصل سوم: جایگاه نهادهای مشابه با سیاست‌های کلی نظام در سایر نظام‌های حقوقی	۴۲
مبحث اول: نظام‌های سیاسی پارلمانی	۴۴
مبحث دوم: نظام‌های سیاسی ریاستی	۴۵
مبحث سوم: نظام‌های سیاسی مطلق‌گرا	۴۶
بخش دوم: جایگاه سیاست‌های کلی نظام در نظام حقوق اساسی و برنامه‌ریزی کشور	
فصل اول: دوره پیش از پیروزی انقلاب اسلامی	۴۷
فصل دوم: دوره پس از پیروزی انقلاب اسلامی	۴۹
مبحث اول: نظام حقوق اساسی	۴۹
گفتار اول: فرآیند بازنگری در قانون اساسی	۵۲
گفتار دوم: مشروح مذاکرات شورای بازنگری در قانون اساسی	۵۳
بند اول: دیدگاه‌های موافق با طرح موضوع سیاست‌های کلی نظام در قانون اساسی	۵۵
بند دوم: دیدگاه‌های مخالف با طرح موضوع سیاست‌های کلی نظام در قانون اساسی	۵۶
بند سوم: جمع‌بندی دیدگاه‌های موافق و مخالف	۵۹
گفتار سوم: تحولات دوره پس از بازنگری در قانون اساسی	۶۳
بند اول: دوره زمانی ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۶ هـ.ش	۶۳
بند دوم: دوره زمانی ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۴ هـ.ش	۶۴
بند سوم: دوره زمانی ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۶ هـ.ش	۶۷
مبحث دوم: نظام برنامه‌ریزی	۷۰
بخش سوم: ماهیت حقوقی سیاست‌های کلی نظام	
فصل اول: قانون اساسی	۷۳
فصل دوم: هنجارهای در حکم قانون اساسی	۷۶
فصل سوم: حکم حکومتی	۷۹
مبحث اول: مبانی نظری حکم حکومتی	۷۹
مبحث دوم: مفهوم و اقسام حکم حکومتی	۸۰
مبحث سوم: مصادیق حکم حکومتی	۸۳
مبحث چهارم: دیدگاه‌های مطرح در خصوص نسبت سیاست‌های کلی نظام و حکم حکومتی	۸۴
گفتار اول: موافقین انطباق عنوان حکم حکومتی بر سیاست‌های کلی نظام	۸۴
گفتار دوم: مخالفین انطباق عنوان حکم حکومتی بر سیاست‌های کلی نظام	۸۵
فصل چهارم: اعمال و فرامین رهبری	۸۸

فهرست مطالب □ ۷

فصل پنجم: قانون عادی	۹۲
مبحث اول: مفهوم‌شناسی قانون عادی	۹۲
گفتار اول: دشواری تحلیل مفهوم قانون عادی	۹۲
گفتار دوم: تعریف قانون عادی در نظام حقوقی ایران	۹۳
مبحث دوم: نسبت مفاهیم قانون عادی و سیاست‌های کلی نظام	۹۴
فصل ششم: مقررات اجرایی	۹۷
مبحث اول: تعریف و اقسام مقررات اجرایی	۹۷
مبحث دوم: نسبت مقررات اجرایی و مفهوم سیاست‌های کلی نظام	۹۸
فصل هفتم: جمع‌بندی مباحث	۹۹
بخش چهارم: نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام	۱۰۱
فصل اول: لزوم نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام	۱۰۱
فصل دوم: نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام در مشروح مذاکرات	
بازنگری قانون اساسی	۱۰۴
مبحث اول: مجلس شورای اسلامی، مجمع تشخیص مصلحت نظام و شورای	
نگهبان	۱۰۶
گفتار اول: نظارت مجلس شورای اسلامی	۱۰۶
گفتار دوم: نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام	۱۱۱
گفتار سوم: نظارت شورای نگهبان	۱۱۶
مبحث دوم: قوه مجریه	۱۲۳
مبحث سوم: قوه قضائیه	۱۳۱
گفتار اول: دکترین حقوقی	۱۳۴
گفتار دوم: رویه قضایی	۱۳۶
بخش پنجم: تحلیل حقوقی سیاست‌های کلی نظام اداری	۱۳۹
فصل اول: پیشینه نظام اداری در ایران	۱۳۹
مبحث اول: تشکیلات و نهادهای اداری ایران در دوره پیش از اسلام	۱۴۰
مبحث دوم: تشکیلات و نهادهای اداری ایران در دوره پس از اسلام	۱۴۳
فصل دوم: ساختار حقوقی و چالش‌های موجود در نظام اداری ایران	۱۵۱
مبحث اول: ساختار حقوقی نظام اداری ایران	۱۵۱
گفتار اول: نظام تمرکز اداری	۱۵۱
گفتار دوم: نظام عدم تمرکز اداری	۱۵۳
مبحث دوم: آسیب‌ها و چالش‌های نظام اداری ایران	۱۵۶
گفتار اول: مشکلات منابع انسانی	۱۵۷
گفتار دوم: مشکلات ساختاری و سازمانی	۱۵۸
گفتار سوم: مشکلات حقوقی	۱۵۸

۸ □ درآمدی بر ابعاد حقوقی سیاست‌های کلی نظام اداری

- گفتار چهارم: مشکلات زیرساختی..... ۱۵۹
- فصل سوم: تبیین حقوقی سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی از سوی مقام رهبری ۱۶۰
- بند اول: نهادینه‌سازی فرهنگ سازمانی مبتنی بر ارزش‌های اسلامی و کرامت انسانی و ارج نهادن به سرمایه‌های انسانی و اجتماعی ۱۶۲
- بند دوم: عدالت‌محوری در جذب، تداوم خدمت و ارتقای منابع انسانی ۱۶۴
- بند سوم: بهبود معیارها و روزآمدی روش‌های گزینش منابع انسانی به منظور جذب نیروی انسانی توانمند، متعهد و شایسته و پرهیز از تنگ‌نظری‌ها و نگرش‌های سلیقه‌ای و غیرحرفه‌ای..... ۱۶۵
- بند چهارم: دانش‌گرایی و شایسته‌سالاری مبتنی بر اخلاق اسلامی در نصب و ارتقای مدیران ۱۶۸
- بند پنجم: ایجاد زمینه رشد معنوی منابع انسانی و بهسازی و ارتقای سطح دانش، تخصص و مهارت‌های آنان ۱۷۱
- بند ششم: رعایت عدالت در نظام پرداخت و جبران خدمات با تأکید بر عملکرد، توانمندی، جایگاه و ویژگی‌های شغل و شاغل و تأمین حداقل معیشت با توجه به شرایط اقتصادی و اجتماعی ۱۷۲
- بند هفتم: زمینه‌سازی جذب و نگهداری نیروهای متخصص در استان‌های کمتر توسعه‌یافته و مناطق محروم ۱۷۳
- بند هشتم: حفظ کرامت و عزت و تأمین معیشت بازنشستگان و مستمری‌بگیران و بهره‌گیری از نظرات و تجارب مفید آنها ۱۷۵
- بند نهم: توجه به استحکام خانواده و ایجاد تعادل بین کار و زندگی افراد در نظام اداری ۱۷۶
- بند دهم: چابک‌سازی، متناسب‌سازی و منطقی ساختن تشکیلات نظام اداری در جهت تحقق اهداف چشم‌انداز ۱۷۸
- بند یازدهم: انعطاف‌پذیری و عدم تمرکز اداری و سازمانی با رویکرد افزایش اثربخشی، سرعت و کیفیت خدمات کشوری ۱۸۲
- بند دوازدهم: توجه به اثربخشی و کارایی در فرایندها و روش‌های اداری به منظور تسریع و تسهیل در ارائه خدمات کشوری ۱۸۴
- بند سیزدهم: عدالت‌محوری، شفافیت و روزآمدی در تنظیم و تنقیح قوانین و مقررات اداری ۱۸۶
- بند چهاردهم: کل‌نگری، همسوسازی، هماهنگی و تعامل اثربخش دستگاه‌های اداری به منظور تحقق اهداف فرابخشی و چشم‌انداز ۱۸۷
- بند پانزدهم: توسعه نظام اداری الکترونیک و فراهم آوردن الزامات آن به منظور ارائه مطلوب خدمات عمومی ۱۸۷

فهرست مطالب □ ۹

بند شانزدهم: دانش بنیان کردن نظام اداری از طریق به‌کارگیری اصول مدیریت دانش و یکپارچه‌سازی اطلاعات با ابتناء بر ارزش‌های اسلامی ۱۹۰	بند هفدهم: خدمات‌رسانی برتر، نوین و کیفی به منظور ارتقای سطح رضایت
۱۹۱.....	مندی و اعتماد مردم.....
بند هجدهم: شفاف‌سازی و آگاهی‌بخشی نسبت به حقوق و تکالیف متقابل مردم و نظام اداری با تأکید بر دسترسی آسان و ضابطه‌مند مردم به اطلاعات صحیح..... ۱۹۲	بند نوزدهم: زمینه‌سازی برای جذب و استفاده از ظرفیت‌های مردمی در نظام اداری ۱۹۳
بند بیستم: قانون‌گرایی، اشاعه فرهنگ مسئولیت‌پذیری اداری و اجتماعی، پاسخگویی و تکریم ارباب رجوع و شهروندان و اجتناب از برخورد سلیقه‌ای و فردی در کلیه فعالیت‌ها..... ۱۹۴	بند بیست و یکم: نهادینه‌سازی وجدان کاری، انضباط اجتماعی، فرهنگ خودکنترلی، امانتداری، صرفه‌جویی، ساده‌زیستی و حفظ بیت‌المال..... ۱۹۶
بند بیست و دوم: تنظیم روابط و مناسبات اداری براساس امنیت روانی، اجتماعی، اقتصادی، بهداشتی، فرهنگی و نیز رفاه نسبی آحاد جامعه ۱۹۹	بند بیست و سوم: حفظ حقوق مردم و جبران خسارت‌های وارده بر اشخاص حقیقی و حقوقی در اثر قصور یا تقصیر در تصمیمات و اقدامات خلاف قانون و مقررات در نظام اداری..... ۲۰۰
بند بیست و چهارم: ارتقای سلامت نظام اداری و رشد ارزش‌های اخلاقی در آن از طریق اصلاح فرآیندهای قانونی و اداری، بهره‌گیری از امکانات فرهنگی و به‌کارگیری نظام مؤثر پیشگیری و برخورد با تخلفات ۲۰۳	بند بیست و پنجم: کارآمدسازی و هماهنگی ساختارها و شیوه‌های نظارت و کنترل در نظام اداری و یکپارچه‌سازی اطلاعات ۲۰۳
بند بیست و ششم: حمایت از روحیه نوآوری و ابتکار و اشاعه فرهنگ و بهبود مستمر به منظور پویایی نظام اداری..... ۲۰۶	
پیوست: سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری به تاریخ ۱۳۸۹/۱/۳۱ ۲۰۹	
منابع و مأخذ ۲۱۱	